

BESKRIVELSE AV HVER ENKELT SKADETYPE

Klikk på skadetype
i tegnforklaring eller
navigasjonspanel for å
se beskrivelse

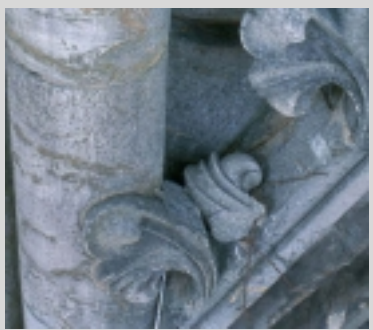

- Steinbortfall og steinsprekk
- Fugesprekk
- Steinforvitring - sterk
- Steinforvitring - svak
- Sorte skorper
- Saltutblomstring
- Alger, lav og noe mose
- Jerndybler
- Kobberkramper

BESKRIVELSE AV SKADETYPER

På denne og de følgende sidene finner du en beskrivelse av hver enkelt skadetype slik de er benyttet under kartlegging og på skadekartene (se link til skadekart ved å velge "TILBAKE" i navigasjonspanelet). Ved hver beskrivelse er det tatt med et bilde som viser hvordan de enkelte skadene typisk opptrer. Jerndybler og kobberkramper er også markert på skadekartene.

Klikk på bilde for forstørrelse

	Steinbortfall	<p><i>Steinbortfall</i> er benyttet når en del av et ornament, et profil eller en annen detalj er sprukket og falt av, eller på annen måte blitt borte. Skadetypen skyldes normalt enten opp-treden av kløvsprekker (f.eks. aktivisert av frost) og/eller rustende dybler.</p> <p><i>Bilde fra nedre nisje på nordre side av østveggen, detalj nr. Ø 151</i></p>
	Steinsprekk	<p><i>Steinsprekk</i> betyr gjennomgående eller overflatenær sprekk gjennom en enkelt eller flere stein. Skaden skyldes som regel det samme som ved steinbortfall.</p> <p><i>Bilde fra frisen på østveggen, detalj nr. Ø 179</i></p>

	<p>Fugesprekk</p>	<p><i>Fugesprekk</i> er benyttet for alle former for skader i fuger; riss, sprekker, pulverisering og bortfall av biter.</p> <p><i>Bilde øvre nisje på sørsiden av østveggen, detalj nr. Ø66</i></p>
	<p>Sterk steinforvitring</p>	<p><i>Sterk steinforvitring</i> er en samlebetegnelse på forvittringsformer som pulverisering, oppflising, delaminering o.a.; dvs. former som i hovedsak finnes på/nær steinoverflaten. At forvitringen er <i>sterk</i> betyr at alle detaljer på steinoverflaten er borte. På bildet ser vi også <i>steinsprekk</i>.</p> <p><i>Bilde fra øvre nisje på sørsiden av østveggen, detalj nr. Ø70</i></p>
	<p>Svak steinforvitring</p>	<p><i>Svak steinforvitring</i> er en samlebetegnelse på forvittringsformer som pulverisering, oppflising, delaminering o.a.; dvs. former som i hovedsak finnes på/nær steinoverflaten. At forvitringen er <i>svak</i> betyr at man fortsatt kan skjelle opprinnelig steinoverflate. På bildet ser vi forvitringstypen rundt ornamentet (som på sin side har <i>steinbortfall</i>).</p> <p><i>Bilde fra blindbuefrisen på sørveggen, detalj nr. S24</i></p>

Sorte skorper

Med *sorte skorper* menes mørke eller svarte skorper og hinner på overflaten av murverket. Det dreier seg stort sett om skorper/hinner som inneholder gips og "sot"partikler og som i hovedsak er dannet pga. luftforurensning. I enkelte tilfeller kan man på avstand ta feil av sorte skorper og mørk algevekst. På bildet ser vi sorte skorper i form av mørke flekker på murverk og detaljer, samt alger og lav (grønt/mørkegrønt).

Bilde fra frisen på østveggen

Saltutblomstring

Saltutblomstringer opptrer som hvite, porøse avsetninger på murverksoverflaten. Normalt ser de ut som melaktig pulver, men kan også ha former som bunter av nåler, glassaktig pulver eller "bomull".

Bilde fra nedre nisje på nordsiden av østveggen

Alger, lav og mose

Alger, lav og mose opptrer på regneksponte steder på veggene. Alle formene finnes på f.eks. fialer, mens vertikale murverksflater kun har alger, evt. med noe lav. Typer av alger, lav og mose er ikke bestemt.

Bilde fra fial på nordveggen, detalj nr. N150

	Jerndybler	<p><i>Jerndybler</i> er en samlebetegnelse for alle typer jern benyttet f.eks. til å feste/montere detaljer. Vi finner dybler med ulike tverrsnitt, ofte med blykappe og dessuten mer spikerformede jern (som på bildet). De fleste jern er rustet, kommer fra restaureringen 1867-74 og er sannsynligvis produsert som smijern.</p> <p><i>Bilde fra blindbuefrisen på nordveggen, detalj nr. N42</i></p>
	Kobberkramper	<p><i>Kobberkramper</i> er en samlebetegnelse på kobber- eller messing "stenger" benyttet for å feste/forsterke steindetaljer. De fleste er benyttet under restaureringen i 1920.</p> <p><i>Bilde fra øvre nisje på nordsiden av østveggen, detalj nr. Ø136</i></p>